

ONDER EMBARGO TOT 07-01-2024 12:00 uur!

Onderwerp Opvanglocatie het klooster en verlenging The Village

Steller/telnr. **5.1.2e** / 86 06 Bijlagen 5 Directeur S. Schutte

Fatale datum

Registratienummer 29760-2024

Portefeuillehouder Molema Overlegd met OOV, gebiedsteam &

Voorstel voor agendering ☐ Discussiedeel ☒ Conformdeel

Classificatie ☒ Openbaar ☐ Intern ☐ Vertrouwelijk ☐ Geheim

Publiciteit ☐ Persbericht ☐ Persconferentie:

☒ Geen publiciteit, want

Langetermijn agenda (LTA) LTA ja: ☐ Maand ☐ Jaar

Raad LTA nee: ☒ Niet op LTA

Voorgesteld collegebesluit

Het college en de burgemeester, ieder voor zover het zijn bevoegdheid betreft, besluiten:

1. in te stemmen met het verzoek van het COA om noodopvang voor 40 tot 60 AMV's te realiseren in het klooster, Merwedestraat 43 te Groningen, voor de duur van 2 jaar met een mogelijkheid tot verlenging;
2. in te stemmen met de verlenging van de crisishulplocatie The Village aan de Peizerweg tot 1 januari 2025;
3. kennis te nemen van het onderzoek naar de mogelijkheid om het klooster te kopen;
4. de bestuursovereenkomsten met het COA ten aanzien van het klooster en The Village vast te stellen;
5. mevrouw M. Molema, wethouder van asielzaken, te machtigen de bestuursovereenkomsten met het COA te ondertekenen namens de gemeente Groningen.

Samenvatting

Sinds oktober 2023 worden er aan de Europaweg 40 minderjarige asielzoekers (hierna AMV's) opgevangen. Het COA heeft aangegeven dat deze locatie niet geschikt is voor de langdurige opvang van minderjarigen. Bij memo van 19 december is uw college ermee akkoord gegaan dat de gemeente Groningen op zoek gaat naar een alternatieve locatie voor deze jongeren (bijlage 1). Daarbij is het klooster aan de Merwedestraat 43 in beeld gekomen. Deze locatie is geschoond door het COA en geschikt gebleken voor de opvang van circa 60 AMV's, na een verbouwing van circa twee maanden. Het COA heeft voor deze locatie een formeel verzoek van ingebruikname opgesteld (bijlage 2). Het is het advies aan uw college om gedeeltelijk in te stemmen met dit verzoek van het COA en het klooster eerst in te zetten voor de opvang van 40 AMV's. Bij goed verlopen kan de opvangcapaciteit op termijn worden uitgebreid naar 60 AMV's.

Voorts is het advies aan uw college om de crisishulplocatie The Village aan de Peizerweg te verlengen tot 1 januari 2025.

Vervolg voorgesteld collegebesluit

Aanleiding en doel

Het klooster

Momenteel is dagelijks vrijwel ieder bed voor AMV's bij het COA bezet. Dit speelt in het hele land en wordt met name zichtbaar in Ter Apel waar de maximale opvangcapaciteit voor deze jongeren dagelijks onder druk staat. Zo verblijven er op dit moment nog altijd meer AMV's dan is toegestaan. Ook in andere delen van het land zijn de zorgen groot en verblijven AMV's op opvanglocaties die daar niet geschikt voor zijn. Het COA en Nidos zetten zich onvermoeibaar in om meer opvangplekken te realiseren voor deze groep en zijn daarbij mede afhankelijk van gemeenten. De spreidingswet kan daarin uitkomst bieden.

Ook in Groningen worden sinds oktober 40 AMV's opgevangen in een locatie die daar niet geschikt voor is, te weten in de noodopvanglocatie aan de Europaweg. Deze jongeren zouden hier worden opgevangen tot aan de oplevering van de noodopvanglocatie in Hanzeplaza. Hier is het college op 26 september 2023 mee akkoord gegaan (303660-2023). Echter, vanwege de enorme druk in Ter Apel is ervoor gekozen om de verbouwing van Hanzeplaza niet af te wachten en per direct 60 AMV's te huisvesten, dientengevolge dat er op dit moment ook nog 40 AMV's aan de Europaweg worden opgevangen.

Bij memo van 19 december is uw college ermee akkoord gegaan dat de gemeente Groningen gaat zoeken naar een alternatieve locatie voor deze jongeren, wetende dat we daarmee meer AMV's opvangen dan de opgave zoals genoemd in de bestuursovereenkomst met het Rijk d.d. 10 februari 2023 (bijlage 3).

Bij het zoeken naar een alternatieve locatie is het klooster aan de Merwedestraat 43 in beeld gekomen. Deze locatie is geschouwd door het COA en geschikt gebleken voor de opvang van circa 60 AMV's, na een verbouwing van circa twee maanden. Het COA heeft voor deze locatie een formeel verzoek van ingebruikname opgesteld (bijlage 2). In het verzoek worden 20 AMV's meer genoemd dan momenteel aan de Europaweg verblijven. Rekening houdend met de directe omgeving van de locatie, is het advies aan uw college om eerst de 40 AMV's van de Europaweg op te vangen in het klooster en de maximale capaciteit van 60 pas te benutten als alles goed loopt. Het COA wil de locatie graag inzetten voor de duur van twee jaar. Vooruitlopend op de spreidingswet waarin structurele opvanglocaties worden gevraagd wordt geadviseerd in te stemmen met twee jaar en een mogelijkheid tot verlenging. Daarbij zal programma Nieuwkomers in de nabije toekomst verkennen of het mogelijk is om het klooster te kopen.

The Village

The Village aan de Peizerweg 132 in Groningen wordt sinds 8 december beschikbaar gesteld aan het COA voor crisisnoodopvang (CNO). Deze locatie is een overlooplocatie voor Ter Apel met als voorwaarden dat de vreemdelingen geregistreerd zijn. Eind december heeft het college besloten dat de CNO wordt ingezet voor de duur van drie maanden. Dit betekent dat de locatie begin maart zou moeten sluiten. Echter, hoewel de spreidingswet is aangenomen betekent dit niet per direct een verlichting in Ter Apel. Het COA kampt nog steeds met een tekort aan opvangplekken. Gelet hierop is het advies aan uw college om de CNO-locatie The Village aan de Peizerweg te verlengen tot 1 januari 2025.

Kader

- Verzoek COA voor ingebruikname het klooster voor AMV's (bijlage 2);
- Bestuursovereenkomst 'opvang asielzoekers en Oekraïense ontheemden' d.d. 10 februari 2023 (bijlage 3);
- Bestuursovereenkomst COA en gemeente Groningen betreft noodopvang AMV in het klooster voor de duur van twee jaar met een optie tot verlenging (bijlage 4);
- Bestuursovereenkomst COA en gemeente Groningen betreft de crisisnoodopvanglocatie The Village aan de Peizerweg (bijlage 5).

Mogelijke oplossingen

Omdat de noodopvanglocatie aan de Europaweg niet geschikt is voor langdurig verblijf van AMV's, maar de nood aan opvangplekken voor deze jongeren in den lande nog steeds hoog is, is er gezocht naar een alternatieve locatie in onze gemeente voor deze jongeren. Het zoeken naar een locatie is vanwege een tekort aan geschikte opvanglocaties geen gemakkelijke opgave. Het klooster blijkt na een schouw van het COA geschikt te zijn.

Met een verlenging van de CNO-locatie The Village wordt Ter Apel ontlast.

Maatschappelijk draagvlak en participatie

Het draagvlak in de gemeente Groningen voor het realiseren van opvanglocaties is tot nu toe groot gebleken, wel zien we dat de druk in een aantal wijken toeneemt. Het is van cruciaal belang dat er zorgvuldig wordt gecommuniceerd met de buurt. COA en de gemeente Groningen trekken in deze samen op en stemmen de communicatie op elkaar af. Daarbij wordt ook het gebiedsteam, de WIJ-organisatie en de wijkagent betrokken.

De omwonenden zullen tijdig en volledig geïnformeerd worden over de noodopvang in het klooster. Het voorstel is om hen de ochtend na akkoord van uw college per brief op de hoogte te stellen.

Voordat de eerste bewoners worden geplaatst zal er een inloop(bijeenkomst) worden georganiseerd voor de omwonenden. Hierbij zal ook informatie worden verstrekt over het beheer en de contactpersonen voor de betreffende locatie. Daar zijn ook vertegenwoordigers van de gemeente bij aanwezig.

Wat betreft een verlenging van The Village zal er na het besluit van uw college een brief naar omwonenden uitgaan waarin wordt vermeld dat de opvang zal worden verlengd tot 1 januari 2025. De opening van de CNO-locatie is zonder weerstand verlopen. Er worden door omwonenden verschillende activiteiten georganiseerd. Een verlenging van de locatie zal naar verwachting dan ook weinig tot geen weerstand opleveren.

Financiële consequenties

Alle kosten voor de realisatie van de noodopvang worden gedragen door het COA.

Overige consequenties

Onderwijs

De druk op het basisonderwijs en het voortgezet onderwijs voor nieuwkomers binnen de gemeente Groningen is hoog. Met de komst van de noodopvanglocatie voor AMV's in Hanzeplaza en de opvang van de 40 jongeren aan de Europaweg is deze druk alleen maar toegenomen. Met het COA is daarom voor HanzePlaza de afspraak gemaakt dat aldaar leslokalen beschikbaar zijn waar de Internationale Schakelklas (ISK) onderwijs kan geven. De jongeren in Hanzeplaza ontvangen hier inmiddels onderwijs.

Dat geldt nog niet voor alle 40 AMV's aan de Europaweg. 20 van hen gaan inmiddels naar de ISK in Delfzijl. Voor het overige deel van de AMV's aan de Europaweg is ISK-onderwijs nog niet gerealiseerd, omdat ruimte en menskracht ontbreekt. Zolang deze leerlingen in afwachting zijn van onderwijs nemen ze deel aan het programma GOTU (Geen onderwijs Toch Uitdaging). Dit programma is door de gemeente in samenwerking met een externe programmacoördinator ontwikkeld en biedt activiteiten op het terrein van sport, cultuur, voeding, maar ook taallessen en maatschappijleer. De jongeren krijgen wel een intake bij de ISK en stromen door naar ISK-onderwijs zodra ruimte en docenten beschikbaar zijn.

Voor het programma GOTU zet de gemeente Groningen extra financiële middelen in. Ook de organisatie van het onderwijs voor deze groep door ISK en gemeente vraagt extra tijd, inzet en daarmee kosten. Deze kosten worden door de gemeente vanuit de financiële vergoeding van het Rijk bekostigd.

Indien het college instemt met de opvang van 60 AMV's in het klooster (waarvan 40 AMV's van de Europaweg), zullen de 20 extra jongeren die de gemeente gaat opvangen ook op de wachtlijst van de ISK worden geplaatst. Er kunnen geen toezeggingen worden gedaan over het moment wanneer zij zullen starten met onderwijs. Er zal gekeken moeten worden of zij kunnen deelnemen aan het bestaande programma GOTU of dat het programma uitgebreid moet worden. Voor het toeleiden van deze groep naar ISK-onderwijs wordt structureel overleg gevoerd tussen ISK en gemeente, maar ook met de ISK-aanbieders elders in de provincie.

De verlenging van de CNO-locatie The Village heeft geen gevolgen voor het onderwijs. Op deze locatie worden geen kinderen opgevangen.

Openbare orde en veiligheid

De realisatie van de noodopvang voor AMV's in het klooster is afgestemd met de collega's van Openbare Orde en Veiligheid (OOV). OOV verwacht meer dan geringe weerstand in de omgeving van het klooster. Het klooster werd tot voor kort ingezet voor de opvang van internationale studenten. In deze periode is op verschillende manieren geïntervenieerd. Omwonenden ervoeren stevige overlast vanuit deze locatie. Ongeveer drie maanden geleden is deze locatie ontruimd op basis van vergunningsvoorwaarden. Verder is de locatie een knooppunt in de wijk. Rondom het knooppunt is een zorgcentrum voor senioren, een winkelcentrum, een locatie met begeleid wonen voor kwetsbare volwassenen, een basisschool en een middelbare school. De reisbeweging en cumulatieve van personen kunnen een effect hebben op de leefbaarheid en veiligheid in de buurt. Hoewel het hier een andere doelgroep betreft is van essentieel belang dat er volledig en zorgvuldig gecommuniceerd wordt met de buurt.

De veiligheid op het terrein zelf valt onder de verantwoordelijkheid van het COA. OOV neemt echter de directe buurt in ogenschouw en acteert conform de (regionale) afspraken hieromtrent.

Zorg

Voor eerstelijns zorg zal de locatie het klooster gekoppeld worden aan een GZA praktijk op een van de reeds bestaande COA locaties binnen de gemeente. Er wordt daarmee geen verhoogde druk op de reguliere eerstelijnszorg in de gemeente verwacht.

Ambtelijk advies (weging mogelijkheden, draagvlak en consequenties)

De in dit voorstel genoemde realisatie van de noodopvang voor 40 tot 60 AMV's in het klooster voldoet aan de wens van uw college om een alternatieve locatie beschikbaar te stellen voor de 40 AMV's aan de Europaweg. Daarbij dient (nogmaals) opgemerkt te worden dat de realisatie van de noodopvanglocatie in het klooster meer is dan het genoemde aantal in de bestuursovereenkomst. Om die reden is de Provinciale Regietafel (PRT) hiervan eveneens op de hoogte gesteld. Dit geldt ook voor de verlenging van The Village.

Publiciteit

Nadat uw college heeft besloten met onderhavig voorstel in te stemmen, zal er een brief naar de omwonenden worden gestuurd van het klooster. Zij zullen deze brief ontvangen op woensdagochtend 7 februari 2024, voorafgaand aan het persmoment om 12:00 uur. Dit geldt eveneens voor de omwonenden van The Village. Ook zij zullen in de ochtend voor het persmoment een brief ontvangen ten aanzien van de verlenging. Onderhavig voorstel ligt tot het persmoment onder embargo. De raad wordt via de dagmail op de hoogte gebracht. Circa twee weken na het besluit van het college en ontvangst van de brief zal er een inloop(bijeenkomst) worden georganiseerd voor de omwonenden van het klooster.

Vervolg

Na akkoord van uw college zullen de nodige stappen worden gezet om de noodopvang te realiseren. Daarbij is met de afdeling Vergunning, Toezicht en Handhaving (VTH) afgestemd dat de werkzaamheden parallel kunnen lopen aan de vergunningaanvraag.

Lange Termijn Agenda

-